

De elektriciteitswet maakt meer kapot dan ons lief is

door
**GUUSJE TER HORST,
FRISO DE ZEEUW en
TON DOESBURG**

Maandag debatteert de Kamercommissie met minister Wijers over de elektriciteitswet. Na elektriciteitsproductie en gasservice is de elektriciteitsdistributie aan liberalisering toe.

Wijers pleit met de energiewet voor een snellere liberalisatie dan de direct aangrenzende landen. Dit betekent een wankelende basis om ongewenste concurrentie buiten de deur te houden. Bovendien wijkt de inrichting van de elektriciteitsdistributiebedrijven dan sterk af van de buitenlandse collega-bedrijven. Onze bedrijven worden in een nadelige en

risicovolle positie geplaatst. Een ander risico vormt de onuitgewerkte rol van de bedrijven in het milieubeleid en te beperkte aandacht voor *public service* (leveringszekerheid en -kwaliteit, tarief- en aansluitbeleid). Deze *public service* is vooral van belang voor huishoudens en midden- en kleinbedrijf die nog tot 2007 aan de huidige leveranciers gebonden zijn.

De energiebedrijven werden de afgelopen decennia groter; gas en elektriciteit zijn door invloed van de overheid geïntegreerd om kosten te verlagen en service te vergroten. De energiebedrijven is een sterke rol in het milieubeleid toebedeeld. De grootste verandering is nu de introductie van concurrentie. Een goede en onvermijdelijke ontwikkeling,

waarbij ook de regulerende en maatschappelijke rol verschuift van de lagere naar de centrale overheid. Deze overgang wordt hier echter niet evenwichtig ingezet.

De minister wil het elektriciteitsdistributienetwerk afscheiden van het distributiebedrijf, niet alleen administratief, ook juridisch. Dit is bestuurlijke onteigening: de energiebedrijven, ook hun aandeelhouders zijn iedere vorm van essentiële invloed kwijt. De integratie, belangrijk voor *public service*, efficiëntie en milieunovatie wordt door de Chinese Muur tussen de bedrijfsonderdelen sterk belemmerd.

Zo'n scheiding, zegt de minister, is nodig voor onbelemmerde toegang van concurrenten tot het net. Bij gas blijkt dat kennelijk anders te liggen

en ook in het buitenland wordt hier anders over gedacht. Concurrentie en gelijke toegang is echter prima te realiseren bij een administratieve scheiding. De openbare nutsfunctie wordt hierin beperkt tot een netwerk en verengd tot de faciliterende functie van het netwerk voor de concurrentie. De minister weet niet hoe en door wie de milieu-activiteiten moeten worden aangepakt en er is geen duidelijke garantie voor de nog tot 2007 gebonden kleinverbruikers. Is dit alles goed voor de burger? De klant is gebaat bij concurrentie binnen randvoorwaarden waarin ook de nutstaken goed zijn gewaarborgd. Hij is ook gebaat bij gezonde Nederlandse distributiebedrijven die dicht bij huis een serieuze aanbieder kan zijn met een volledig servicepak-

ket en een lokale binding. Concurrentie is gegarandeerd bij het administratief apart zetten van het netwerk, bij openbare netwerkstarieven en netwerkvoorwaarden. Concurrentie is niet gediend bij het zodanig opsplitsen van de distributiebedrijven dat een netwerkbedrijf ontstaat dat geen ondernemerschap kent, dat synergie in de klantenservice tussen netwerk en handel verdwijnt, dat leidt tot desintegratie tussen gas en elektriciteit en daarmee tot kostenverhoging. In het ergste scenario zullen we slechts Nederlandse netwerkbedrijven hebben, maar geen Nederlandse energiehandelaren. Hoe gaat het dan met prijsvorming en levervoorwaarden voor gebonden gebruikers (huishoudens, midden- en kleinbedrijf)?

De verzakking van de bedrijven betekent ook een waardedaling van die bedrijven. Het is navrant dat de lagere overheden die de bedrijven hebben opgebouwd deze waardedaling moeten dragen omdat de wet hun een verkoopverbod wil opleggen.

En ten slotte het milieu. Door de milieudruk ontwikkelen zich veel decentrale opties voor productie van energie. In die ontwikkeling is afstemming tussen netwerkinvestering, handel en energietechnieken bij de klant essentieel voor het welslagen. Dit speelt niet alleen bij nieuwbouw, maar ook over de hele linie bij introductie van decentrale opwekking en duurzame energie. Die afstemming wordt nu veel lastiger, belangen lopen uiteen, risico's

zullen veel minder worden genomen. Wrang, in een tijd van verhoogde druk op CO₂-beperking. Hopelijk is de Tweede Kamer wel geïnteresseerd in milieu.

De discussie over de toekomst van de energiesector in een concurrerende markt heeft zich verengd tot een discussie over de hoogte van de Chinese Muur rond het elektriciteitsnetwerk. Een levensgevaarlijke verenging die slecht is voor klanten, voor de concurrentie, voor het milieu en voor de positie van de Nederlandse energiebedrijven.

De auteurs zijn resp. PvdA-wethouder gemeente Amsterdam, PvdA-gedeputeerde provincie Noord-Holland en PvdA-gedeputeerde provincie Gelderland

TELEGRAAF 17-1-1998

Megafusie tussen stroombedrijven, zonder ontslagen

Van onze economische redactie

ARNHEM, zaterdag
Bij de fusie tussen de vier stroomproducenten en de SEP tot één groot bedrijf zullen tot het jaar 2002 geen gedwongen ontslagen vallen.

Dit zijn de vakbonden en de stroomproducenten overeengekomen in het sociaal plan voor het nieuwe Groot-schalige Productiebedrijf (GPB).

Door de fusie komen er zo'n 1500 banen te vervallen. Voor de betrokken werknemers is een aantal regelingen overeengekomen dat er voor moet zorgen dat er geen gedwongen ontslagen vallen.

ENERGIETECHNIEK JAN. 98

Het zelfvertrouwen van Gasunie

Marjolijn Roggen

In navolging van de elektriciteitsmarkt gaat ook de gasmarkt geleidelijk open. Alhoewel, gas stroomt al sinds jaar en dag over de landsgrenzen en Gasunie is al sinds jaar en dag een speler van formaat op de Europese markt. R. Snijder van Gasunie is dan ook vol optimisme over de kracht van de Groningse onderneming die wil uitgroeien tot een verzamel- en verdeelcentrum van gas: Hub Holland.

U kunt een kopie opvragen van het gehele artikel op toestel 2579